

Sygn. akt VII U 489/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Czechowicz
Protokolant:	Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy J. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do części uzupełniającej renty rolniczej

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 24 marca 2017 nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 24 marca 2017 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. W. prawo do uzupełniającej części renty rolniczej w 100% od dnia 1 marca 2017 roku.

Sygn. akt VII U 489/17

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, decyzją z dnia 24 marca 2017 r., znak: (...), odmówił wnioskodawcy J. W. prawa do wznowienia części uzupełniającej renty rolniczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja z dnia 24 marca 2017 r. – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującego).

Ubezpieczony J. W. wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 24 marca 2017 r., którą to decyzją przyznano na jego rzecz prawo do renty rolniczej od dnia 3 lipca 2013 r. Świadczenie zostało przyznane w części składkowej, gdyż część uzupełniająca została zawieszona w wymiarze 100% z uwagi na fakt współposiadania przez skarżącego gospodarstwa rolnego przekraczającego powierzchnię 1 ha. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca podniósł, że nie prowadzi działalności rolniczej. Wskazał, że od 1988 r. pozostaje w nieformalnej separacji z żoną B. W. (1), a pomiędzy małżonkami w dniu 4 lipca 2000 r. została zawarta umowa majątkowa, mocą której zniesiona została małżeńska wspólność ustawowa. Ubezpieczony powołał się także na swój zły stan zdrowia spowodowany przebyтым udarem mózgu wskazując, że z tego powodu cierpi na upośledzenie mowy wraz z niedowładem prawostronnym, w wyniku którego z trudem porusza się na wózku inwalidzkim. Stwierdził również, że po zawarciu umowy dzierżawy z dnia 3 marca 2017 r. pozbawił się pożytku przysługującego mu z Unii Europejskiej.

Podkreślił, że aktualnie jedynym źródłem jego utrzymania jest renta w wysokości 515,39 zł, która nie wystarcza mu na zaspokojenie podstawowych potrzeb. W konkluzji odwołania ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie na jego rzecz prawa do dochodzonego świadczenia w pełnej wysokości (odwołanie z dnia 3 kwietnia 2017 r. k. 2-3 a.s.).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w odpowiedzi na odwołanie wniosła o oddalenie odwołania wskazując, że przy ocenie, czy nastąpiło zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej KRUS kierował się wyłącznie definicją zawartą w przepisie art.28 ust.4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2 z późn. zm.). Organ rentowy podkreślił, że w dniu 10 marca 2017 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o podjęcie wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej, podnosząc, że zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego. Na powyższą okoliczność przedłożył umowę dzierżawy gruntów rolnych z dnia 3 marca 2017 r., zgodnie, z którą wydzierżawił gospodarstwo rolne o powierzchni 3,69 ha na okres 10 lat. Organ rentowy wskazał jednak, że wnioskodawca nie spełnia warunków do wznowienia części uzupełniającej, albowiem jego małżonka B. W. (1) nadal jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 3,29 ha, w tym 3,26 użytków rolnych. Zdaniem organu rentowego, okoliczność, że ubezpieczony zawarł z małżonką w dniu 4 lipca 2000 r. umowę o wyłączeniu wspólności małżeńskiej ustawowej oraz, że pozostaje z nią w nieformalnej separacji nie wpływa na zmianę stanowiska, albowiem pozostaje on nadal w związku małżeńskim. Przepis art. 28 ust. 4 stanowi natomiast, że o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego można mówić jedynie wówczas, jeżeli ani odwołujący, ani jego małżonka nie są w posiadaniu gospodarstwa rolnego. Z uwagi na fakt, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji, ubezpieczony nie obalił domniemania prowadzenia przez małżonkę gospodarstwa rolnego, brak było podstaw do wznowienia części uzupełniającej renty rolniczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (odpowiedź na odwołanie z dnia 25 kwietnia 2017 r. k. 15-16 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. W., decyzją KRUS z dnia 3 lipca 2013 r., znak:

(...), uzyskał prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, od dnia 8 maja 2013 r. Część składkowa renty wyniosła 30,51% emerytury podstawowej, tj. kwotę w wysokości 253,58 zł. Z kolei część uzupełniająca w kwocie 748,04 zł została zawieszona w wysokości 100% z powodu prowadzenia działalności rolniczej (decyzja Prezesa KRUS z dnia 3 lipca 2013 r., znak: (...) k. 57 a.r.).

Wnioskodawca J. W. wraz z żoną B. W. (1) jest współwłaścicielem gruntów rolnych, położonych na terenie gminy R. o powierzchni powyżej 5 ha, oznaczonych w ewidencji gruntów, jako działka nr (...) w obrębie (...), dla której Sąd Rejonowy w Wołominie prowadzi księgę wieczystą KW nr: (...). Współwłaścicielami ww. gospodarstwa rolnego są także dzieci B. W. (1), pochodzące z pierwszego małżeństwa N. W. i E. W.. Powyższe grunty rolne małżonkowie W. nabyli od W. A. i W. W. (2) w drodze umowy darowizny zawartej w dniu 10 grudnia 1993 r. za Nr Rep.(...). W skład powyższych gruntów rolnych wchodzi niezabudowana nieruchomości rolna nr (...) o powierzchni 53 arów, położona we wsi Ł., w gminie R. w województwie (...) oraz zabudowana nieruchomości rolna, składająca się z działek nr: (...) o powierzchni 5 ha 35 arów, położona na terenie gminy R. w województwie (...), na której znajduje się dom mieszkalny drewniany pięcioizbowy, obora murowana i wiata. Z nieruchomości tej odłączono do księgi wieczystej KW nr: (...) działkę nr (...) o powierzchni 4 ha 6 arów. Nieruchomość we wsi Ł. zapisana jest pod poz. Rej. Nr (...), jako działka nr (...) i nie stanowi lasu, natomiast nieruchomości w R., stanowiąca działkę nr (...) zapisana jest pod poz. rej. nr (...) z obrębu (...), działka nr (...) zapisana jest pod poz. rej. nr (...) z obrębu (...), działka nr (...) zapisana jest pod poz. rej. nr (...) z obrębu (...), a działki nr (...) zapisane są pod poz. rej. nr (...) z obrębu (...) i w skład działki nr (...) wchodzi las. W okresach od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1990 r., od dnia 1 stycznia 1991 r. do dnia 9 grudnia 1993 r. oraz od dnia 10 grudnia 1993 r. J. W. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z tytułu prowadzenia działalności rolniczej. Na ww. terenach nie były prowadzone działy specjalne produkcji rolnej. Część powyższego gospodarstwa rolnego zajmował las, natomiast pozostałą część łąka. Wnioskodawca nie posiadał również zwierząt hodowlanych (zaświadczenie z dnia 10 maja 2013 r. k. 7-12, karta ewidencyjna płatnika nr: (...) k. 14, akt notarialny za nr Rep. (...) k. 15-18, odpis zwykły księgi wieczystej z dnia 29 kwietnia 2013 r. k. 19-24, decyzja nr: (...) k. 25-26, oświadczenie

w sprawie prowadzenia działów specjalnych k. 29, zaświadczenie z dnia 10 maja 2013 r. k. 29, postanowienie Sądu Rejonowego w Wołominie z dnia 26 sierpnia 1980 r. a.r.).

W dniu 4 lipca 2000 r. B. W. (1) i J. W. zawarli umowę w formie aktu notarialnego za nr Rep. (...), w której wyłączyli obowiązującą ich wspólność ustawową z dniem zawarcia ww. umowy. Od 1988 r. małżonkowie pozostają także w nieformalnej separacji, nie zamieszkują razem, jak również nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Od tego czasu małżonkowie nie prowadzą wspólnie także działalności rolniczej na opisanych powyżej gruntach rolnych. Orzeczeniem z dnia 26 czerwca 2013 r. Lekarz Rzeczoznawca Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uznał ubezpieczonego za trwale całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 8 maja 2013 r. z powodu przebytego udaru mózgu, skutkującego upośledzeniem mowy oraz niedowładem prawostronnym, w wyniku którego J. W. z trudem porusza się na wózku inwalidzkim. Z uwagi na zły stan zdrowia i powodowaną nim niemożność wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, w dniu 3 marca 2017 r. ubezpieczony oddał w dzierżawę posiadane przez siebie gospodarstwo rolne o powierzchni 36,954 m⁽²⁾, położone na terenie gminy R. celem używania i pobierania z niego pożytków z przeznaczeniem na prowadzenie przez dzierżawcę działalności rolniczej (akt notarialny za nr Rep.(...) k. 4-5, zaświadczenie z dnia 3 kwietnia 2017 r. k. 6, umowa dzierżawy gruntów rolnych k. 7 a.s., orzeczenie z dnia 26 czerwca 2013 r. k. 32, dokumentacja lekarska k. 35-54 a.r.).

W dniu 10 marca 2017 r. ubezpieczony J. W. złożył w organie rentowym wniosek o podjęcie wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej podnosząc, że zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego. Na powyższą okoliczność przedłożył umowę dzierżawy gruntów rolnych z dnia 3 marca 2017 r., zgodnie z którą, wydzierżawił gospodarstwo rolne o powierzchni 3,69 ha na okres 10 lat. Organ rentowy wskazał jednak, że wnioskodawca nie spełnia warunków do wznowienia części uzupełniającej, albowiem jego małżonka B. W. (1) nadal jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 3,29 ha, w tym 3,26 użytków rolnych. Zdaniem organu rentowego, okoliczność, że ubezpieczony zawarł z małżonką w dniu 4 lipca 2000 r. umowę o wyłączeniu wspólności małżeńskiej ustawowej oraz, że pozostaje z nią w nieformalnej separacji nie wpływa na zmianę stanowiska, albowiem pozostaje on nadal w związku małżeńskim. W związku z powyższym, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, decyzją z dnia 24 marca 2017 r., znak: (...), odmówił wnioskodawcy J. W. prawa do wznowienia części uzupełniającej renty rolniczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja z dnia 24 marca 2017 r. – dokumentacja zgromadzona w aktach rentowych odwołującego).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, ubezpieczony J. W. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 3 kwietnia 2017 r. k. 2-3 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy oparł się również na wiarygodnych zeznaniach świadka B. W. (1) (k. 25-27 a.s.), która potwierdziła, że od ponad 30 lat pozostaje z mężem w nieformalnej separacji i od tego czasu małżonkowie nie zamieszkują razem, jak również nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Wskazała także, że obecnie jej jedynym źródłem utrzymania jest świadczenie emerytalne, natomiast ona sama nie prowadzi działalności rolniczej, na należących do niej gruntach rolnych. Świadek zaznaczyła również, iż z uwagi na fakt, że nie utrzymuje z mężem żadnych kontaktów, nie jest w stanie stwierdzić co się dzieje z należącym do J. W. gospodarstwem rolnym. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania ww. świadka były wiarygodne i korespondowały z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie m.in. w postaci aktu notarialnego za nr Rep. (...) z dnia 4 lipca 2000 r., czy też odpisu zwykłego księgi wieczystej z dnia 29 kwietnia 2013 r. Bezsporny był również fakt, iż na mocy umowy z dnia 3 marca 2017 r. ubezpieczony z uwagi na zły stan zdrowia oddał w dzierżawę posiadane przez siebie gospodarstwo rolne o powierzchni 36,954 m⁽²⁾, położone na terenie gminy R. celem używania i pobierania z niego pożytków z przeznaczeniem na prowadzenie przez dzierżawcę działalności rolniczej. Z tego

względu, Sąd Okręgowy uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał stanowił wiarygodną i wystarczającą podstawę wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Jednocześnie wskazać należy, że kwestia sporna w niniejszej sprawie koncentrowała się głównie wokół oceny prawnej dochodzonego przez ubezpieczonego roszczenia w kontekście interpretacji art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2 z późn. zm.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. W. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 24 marca 2017 r., znak: (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści przepisu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2 z późn. zm.), wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą. W ust. 2 cyt. przepisu ustawodawca wskazał, że zawieszenie wypłaty dotyczy części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin w części równej 95% emerytury podstawowej i obejmuje całość lub określony ułamek tej części świadczenia, ilekroć w ust. 3 i 5-7 jest mowa o zawieszeniu wypłaty w całości, w połowie albo w jednej czwartej - rozumie się odpowiednio zawieszenie wypłaty tej części świadczenia, jej połowy albo jednej czwartej.

Z kolei zgodnie z treścią art. 28 ust. 3 i 4 ww. ustawy wypłata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9-11. Uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając: gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej, co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej małżonkiem emeryta lub rencisty, jego zstępny lub pasierbem, osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c, a także nie uwzględniając gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych, gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia, własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Dokonując wykładni przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników Sąd Najwyższy stwierdził, że przesłanką stosowania tego przepisu i zawieszenia wypłaty części składkowej emerytury lub renty jest prowadzenie działalności rolniczej, nie jest nią natomiast samo posiadanie lub dysponowanie własnością gospodarstwa. W konsekwencji przyjął, że w odwołaniu od decyzji o częściowym zawieszeniu wypłaty świadczeń właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego może dowodzić, że nie prowadzi w nim działalności rolniczej (por. wyrok z dnia 8 stycznia 1997 r., II UKN 39/96, wyrok z dnia 27 maja 1997 r., II UKN 145/97 oraz uchwała z dnia 6 maja 2004 r., II UZP 5/04). W uchwale z dnia 6 maja 2004 Sąd Najwyższy, akcentując uwypuklony w art. 28 ust. 1 i 3 ustawy aspekt prowadzenia działalności rolniczej, wypowiedział tezę, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy.

Zawieszenie wypłaty świadczeń - co wymaga podkreślenia - stanowi instytucję regulowaną wyłącznie w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. w art. 28, odrębnie od zawieszenia prawa do świadczeń, które z mocy art. 34 ustawy następuje na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z kolejnym odesłaniem (zawartym w art. 52 ustawy), zawieszenia wypłaty świadczeń i zawieszenia prawa do świadczeń nie można rozpatrywać oddzielnie (por. wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 196/03). Obydwie te instytucje opierają się na relacji pomiędzy nabytym prawem do świadczeń, a warunkami zawieszającymi ich pobieranie, przy czym zawieszenie prawa do świadczeń, w ubezpieczeniu społecznym pozarolniczym mające na celu zapobieżenie wypłacaniu świadczeń osobie spełniającej nadal warunki do objęcia ubezpieczeniem, nie może być inaczej konstruowane w ramach ubezpieczenia społecznego rolników. Skoro rolnik uzyskuje prawo do świadczeń nie dlatego, że wyzbył się własności lub posiadania gospodarstwa, lecz dlatego, że z powodu wieku lub stanu zdrowia utracił zdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, czyli możliwość jego prowadzenia, to wypłata świadczeń rolniczych nie może kolidować wyłącznie z utrzymywaniem się statusu ubezpieczonego rolnika, wynikającego z prowadzenia przez niego gospodarstwa. Przepis art. 28 ust. 4 ustawy należy bowiem interpretować w zgodzie z art. 6 pkt. 1 i 3, w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym oraz w zgodzie z art. 38 pkt 1, ustanawiającym domniemanie, że właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub zarejestrowany dzierżawca takich gruntów prowadzi na nich działalność.

Oceniając słuszność stanowiska organu rentowego odmawiającego ubezpieczonemu J. W. prawa do części uzupełniającej renty rolniczej, z uwagi na to, że zarówno on, jak i jego żona pozostawali wówczas nadal właścicielami/współwłaścicielami gruntów klasyfikowanych, jako grunty rolne, należy na wstępie podkreślić, że porównanie ust. 1 i 4 art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może polegać na zestawianiu pojęcia „prowadzenie (kontynuowanie) działalności zarobkowej” z pojęciem „własności lub posiadania gruntu”, gdyż są to pojęcia nieprzystawalne (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01). Nadając im sens użyteczny dla ustalonego w niniejszym postępowaniu stanu faktycznego należy przyjąć, że właśnie z ich niespójności wynika wniosek, iż zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej, która gospodarstwo rolne prowadzi i której powinno ono przynosić i z reguły przynosi dochód. Natomiast posiadacz gospodarstwa rolnego, który – z jakichkolwiek powodów - utracił możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania, zachowuje prawo do świadczeń w pełnej wysokości.

J. W., ubiegając się w niniejszym postępowaniu o przyznanie na jego rzecz prawa do części uzupełniającej renty rolniczej, musiał więc wykazać, że pomimo tego, że zarówno on jak i jego żona byli właścicielami/współwłaścicielami gruntów klasyfikowanych jako grunty rolne, to jednak nie można traktować ani jego, ani jego małżonki, jako osób prowadzących działalność rolniczą. W ocenie Sądu Okręgowego powyższa okoliczność została przez ubezpieczonego udowodniona. W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, na który złożyły się nie tylko zeznania zawnioskowanego przez stronę odwołującą świadka, ale także dokumentacja zgromadzona w aktach organu rentowego, Sąd Okręgowy ustalił, że już co najmniej od dnia 8 maja 2013 r. ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Orzeczeniem z dnia 26 czerwca 2013 r. Lekarz Rzeczoznawca Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uznał bowiem ubezpieczonego za trwale całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 8 maja 2013 r. z powodu przebytego udaru mózgu, skutkującego upośledzeniem mowy oraz niedowładem prawostronnym w wyniku, którego J. W. z trudem porusza się na wózku inwalidzkim. Z uwagi na zły stan zdrowia i powodowaną nim niemożność wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, w dniu 3 marca 2017 r. ubezpieczony oddał w dzierżawę posiadane przez siebie gospodarstwo rolne o powierzchni 36,954 m⁽²⁾, położone na terenie gminy R. celem używania i pobierania z niego pożytków z przeznaczeniem na prowadzenie przez dzierżawcę działalności rolniczej, co potwierdza załączona do akt sprawy umowa dzierżawy, jak również dokumentacja medyczna, zawierająca historię choroby wnioskodawcy. Dodatkowo Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka B. W. (1), która wskazała, że od ponad 30 lat pozostaje z mężem w nieformalnej separacji i od tego czasu małżonkowie nie zamieszkują razem, jak również nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Wskazała także, że obecnie jej jedynym źródłem utrzymania jest świadczenie emerytalne, natomiast ona sama nie prowadzi działalności rolniczej, na należących do niej gruntach rolnych. Sąd Okręgowy miał przy tym na uwadze fakt, że zeznania ww. świadka, będącego w dalszym ciągu żoną ubezpieczonego, mogłyby być z tego powodu uznane za mało wiarygodne, jednak w niniejszej sprawie Sąd dał im wiarę w całości, albowiem nie ujawniła się żadna okoliczność, która mogłaby spowodować uznanie ich za niezgodne z prawdą, a organ rentowy nie wskazał jakichkolwiek dowodów przeciwnych. Ponadto (jak już zostało wskazane) wyjaśnienia te znalazły potwierdzenie w miarodajnej dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego, potwierdzającej m.in. fakt wydzierżawienia przez ubezpieczonego należących do niego gruntów rolnych.

Podkreślenia wymaga również, że zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa sądów powszechnych fakt pozostawania w związku z małżeńskim z osobą prowadzącą gospodarstwo rolne, nie może w sposób automatyczny przesądzać o prowadzeniu działalności rolniczej. Wnioskodawca już w toku postępowania przed organem rentowym powoływał fakt pozostawania z żoną w faktycznej separacji. Przed Sądem Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie B. W. (1) potwierdziła tę okoliczność, podnosząc, że od dawna nie mieszka z mężem i nie prowadzi z nim gospodarstwa rolnego, a nadto nie utrzymuje z nim żadnych kontaktów. Wskazała także, iż nie prowadzi samodzielnie gospodarstwa rolnego, a jej jedynym źródłem utrzymania jest świadczenie emerytalne. Ponadto należy zauważyć, że jeżeli emeryt lub rencista z uwagi na całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym nie współuczestniczy z małżonkiem w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, przy ocenie jego prawa do pobierania świadczeń emerytalno-rentowych nie ma znaczenia okoliczność, że pozostając we wspólnym pożyciu małżeńskim korzysta z dochodów, jakie to gospodarstwo przynosi (por. uchwała Sądu Najwyższego 7 z dnia 30 maja 1988 r. sygn. akt III UZP 8/88). W realiach rozpoznawanej sprawy, organ rentowy z faktu posiadania przez małżonkę wnioskodawcy gospodarstwa rolnego wywiódł, że wnioskodawca nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Doświadczenie życiowe wskazuje bowiem, iż małżonek nie będący właścicielem gospodarstwa rolnego aktywnie uczestniczy w prowadzeniu tego gospodarstwa przez małżonka – właściciela. Na takim założeniu zdawał się opierać organ rentowy posiłkując się w tej mierze treścią art. 28 ust. 4 ustawy. W sprawie zostało jednak wykazane, że wnioskodawca od dawna nie uczestniczy w żaden sposób w prowadzeniu przez żonę gospodarstwa rolnego. Co więcej, sama B. W. (1) przyznała, że również i ona nie prowadzi gospodarstwa rolnego. Z całą pewnością małżonkowie już w 2000 roku pozostawali w separacji faktycznej, a wszelkie więzi, w tym ekonomiczne, były pomiędzy nimi zerwane. W tej sytuacji uznać należało, że wnioskodawca zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, a tym samym spełnił warunki, od których uzależnione było prawo do uzupełniającej części renty rolniczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, w związku z zaprzestaniem przez wnioskodawcę prowadzenia działalności rolniczej w jakiegokolwiek formie, w tym zarządzania gospodarstwem, jego świadczenie powinno być wypłacane w całości. Brak było bowiem przesłanek do zawieszenia części uzupełniającej świadczenia w całości, w świetle ww. przepisu art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 24 marca 2017 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. W. prawo do uzupełniającej części renty rolniczej w 100% od dnia 1 marca 2017 r., o czym orzekł w sentencji wyroku biorąc pod uwagę datę złożenia wniosku w dniu 10 marca 2017 roku.

SSO Włodzimierz Czechowicz

Zarządzenie: (...)

(...)